

porterna för kretsarnas verksamhet under 1935 skola vara Centralkommitténs sekreterare tillhanda senast 15 mars. (Adr. Prästgatan 18. Stockholm).

Gabriel Grefberg.

Sveriges Kyrkosångsförbunds Centralråd.

Arssammanträdet hölls den 8 januari. Det gamla arbetsutskottet omvaldes för år 1936: ordförande: kyrkoherde F. M. Allard, v. ordförande tillika skattnästare musikdirektör David Ahlén samt sekreterare musikdirektör Rolf Forssman, Kumla. Revisionsberättelserna föredrogos. Sekreterarens årsberättelse godkändes. Tidningen »Kyrkosångsförbundet», vars prenumerantantal ökats, skulle även följande år vara gemensamt organ för Sveriges Allmänna Organist- och Kantorsförening. Vid redaktörens, pastor Ingvar Sahlins sida, utsågos som medarbetare kantorerna R. Forssman och K. Gustafsson, Gökhem.

Anordnandet av rikskyrkosångshögtiden i Västerås instundande höst diskuterades ingående. Det av lokalbestyrelsen utarbetade förslaget till program godkändes, och meddelas härnedan. Ett föredrag om orgelfrågan skulle förslagsvis upptagas. Likaså ett mera allmänt hållet föredrag avsett för körmedlemmarna. Likaledes ett föredrag om sången i söndagsskolorna inlett av musikdirektör W. Ahlén.

Inbjudan hade ingått till Kyrkosångsförbundet att låta sig representera i Finland genom någon kör, förslagsvis Engelbrektskören, vid det andra nordiska kyrkomusikermötet, som hålles i Helsingfors i maj i år. Denna inbjudan antogs.

A. A.

Sveriges allm. Organist- och Kantorsförening.

Ombudsmötet i Stockholm 3—4 jan. 1936.

Länge har man haft på känn att något skulle eller kanske borde hända inom föreningen i syfte att tillföra den mera friskhet och större slagkraft i arbetet för kårens speciella angelägenheter och för dess verksamhet för kyrkomusikens och kyrkomusikernas bästa. När därför det till Stockholm sammankallade ombudsmötet dryftade de brännande spörsmålen, riktade sig kritiken icke så mycket mot den sittande centralstyrelsen som fastmer mot en föreningsorganisation som ej visat sig tillräckligt effektiv, när det gällt att bemästra de svåra problemen som länge varit aktuella för kåren och dess verksamhet.

Att centralstyrelsen i det svåra läget med ihärdighet och seghet gjort vad som stått i dess förmåga, fick man fullt klart för sig genom det anförande som hölls av centralstyrelsens vice ordf. (tillika mötets ordf.) Cyrus Granér. I en intressant redogörelse för föreningens verksamhet under det gångna tredjedelsseket gavs

i sammandrag ett koncentrat av vad som utträttats och alla de försök som gjorts för att få något utträttat i de stora svårlösta frågorna.

Den nye centralrådsledamoten Kantor H. Ahrén, Mullsjö redogjorde därefter i ett långt och ordrikt anförande för det av Skara stifts organistförening väckta förslaget till omorganisation av föreningen genom bildandet av en ombudsförsamling. Då detta förslag cirkulerat bland stiftsföreningarna och stämningen allmänt var förberedd för en nyorientering, rörde sig den följande livliga diskussionen kring en del viktiga detaljfrågor. Ett av Kantor Risberg, Revsund, väckt förslag, något avvikande från det ursprungliga skaraförslaget, borde enligt de närvarandes mening läggas till grund för de nya stadgarnas utformande. En kommitté bestående av förslagsställaren Kantor Risberg, Kantor Andrén, Dala-Finnhyttan och Domkyrkoorganisten Weman, Upsala fick i uppdrag att utarbeta förslag till nya stadgar. Detta förslag borde tillställas stiftsföreningarna för yttrande under årets lopp.

En viktig punkt på dagordningen var därjämte tidningsfrågan. Domkyrkoorganisten Darell, Linköping lämnade en inledande redogörelse för tidningsfrågans läge, utmynnande i ett förslag att kåren för att bättre kunna tillvarataga sina angelägenheter borde äga ett eget tidningsorgan. Den följande diskussionen var synnerligen livlig och underströk i allmänhet denna mening. En kraftig minoritet hävdade emellertid, att den nuvarande förmånliga överenskommelsen med »Kyrkosångsförbundet» borde bestå av flera skäl, ej minst på grund av dess klara linjer i kyrkomusikens tjänst. En kommitté med bl. a. den gamle beprövade tidningsveteranen O. Holmberg, Göteborg tillsattes för att närmare utreda möjligheterna för ett kårens eget organ.

Den tredje stora frågan var pensionsfrågan, som blev föremål för en ganska genomgående ventilering. För frågans läge redogjorde Musikdirektör David Åhlén. Svenska Personalpensionskassan hade därjämte välvilligt ställt en sakkunnig till förfogande som beredvilligt besvarade alla framställda frågor. Då ärendet är av genomgripande och omfattande natur tillsattes en kommitté för frågans vidare utredning med hänsyn till de olika stiftsföreningarnas redan fattade ståndpunkt.

I ett med stort intresse åhört föredrag talade därefter Professor O. Olsson om riktlinjerna för en ifrågasatt revision av vår gudstjänstmusik. Tal. ansåg att en genomgripande omarbetning av 1897 års mässmusik vore av nöden och krävde för sin del utmönstrande av en del oliturgiska stycken, särskilt en del körsättningar. Ett kapitel för sig vore behandlingen av den gamla kyrkosångsskatten, som borde befrias från en konstlad tvångströja, taktstreck, felaktig rytmik etc. I mässan borde införas Laudamus i hela sin längd, Nicaenum, inledningsantifonier i direkt anslutning till vår gamla kyrkosångsskatt m. m. Musiken till tidegården borde revideras och omgestaltas i större anslutning till berätti-

gade krav på stilrenhet. Talaren var dock ingalunda blind för de stora svårigheterna, ex. noteringssätt, ackompanjemang etc. Föredraget mottogs med största bifall ej minst på grund av den vid-synta inställningen till de nu så aktuella problemen.

Därmed var det helt visst betydelsefulla ombudsmötet ändat sedan ordf. vederbörligen avtackat de närvarande och med värme framhållit den prägel av saklighet och allvar som varit en ledtråd för alla de anföranden som hållits, ett gott tecken för inbördes samhörighet till fromma för föreningens fortsatta bestånd och verksamhet till gagn för kyrkomusiken i vårt land.

H. W.

Preliminärt program

vid Rikskyrkosångshögtiden i Västerås 13—15 november 1936.

F R E D A G:

- 12—1.15 Inledningsgudstjänst i domkyrkan med kort predikan av biskop Billing, varvid Västeråskören sjunger tvenne klassiska hymner från 15- och 1600-talen. Som postludium spelas en komposition av Bach, event. Fantasi och fuga i g-moll.
- 7.30—9 Konsert av olika stiftsförbund.
- 9.15—11 Gemensam tesupé.

L Ö R D A G:

- 8.30—9 Matutin.
- 2—2.30 Domkyrkan beses under sakkunnig ledning.
- 2.30—5 Rep. i domkyrkan av Johannespassionens körer och koraler med orkester, då samtliga sångare skola vara närvarande.
- 7—9.15 Konsert i domkyrkan, varvid framföres Johannespassionen för soli, kör och orkester.
- 9.30 Gemensam supé å stadshotellet.

S Ö N D A G:

- 8—9.30 Nattvardsgång, vid vilken domkyrkokören sjunger en hymn av Palestrina och »den heliga nattvarden» av Schütz.
- 11 Högmässan kommer att inledas med en hymn från 1500-talet av Örebrokören.
Efter tron sjunger Västeråskören en hymn från 1600-talet, event. en dubbelkör av Schütz.
Som avslutning av högmässan utför hela rikskören (med ack. av stora orgeln) koralkören »Dig skall ditt Sion sjunga» ur kantat n:o 29 av Bach.

- 2—3 Orgelföredrag (varvid framföres 3:dje delen av Bachs »Clavierübung».)
 3—4 Rundvandring genom staden under sakkunnig ledning.
 6—7.15 Hymnkonsert av olika stiftskörer.
 8 Gemensam tesupé för kvarvarande dirigenter och sångare.

M Å N D A G:

Föredrag och förhandlingar. Event. besök i Strömsholm för beseende av den gamla 1700-tals orgeln i slottskapellet, vilken helt nyligen restaurerats. Eventuellt en orgelkonsert med klassiskt program.

För åstadkommande av största möjliga homogenitet ifråga om konsertprogrammen, vilket bör intressera varje kyrkomusiker, vore det synnerligen önskvärt, att endast kompositörer från ovannämnda betydelsefulla tidsskeden (såsom Palestrina, Praetorius, Schütz, Buxtehude, Bach, Händel) representerades vid Västeråshögtiden.

Recensioner.

Årsböcker.

Svenska Kyrkans Årsbok, 1936. 16:e årgången. 344 sid. Sv. Kyrkans Diakonistyrelsens förlag.

Denna ytterst vederhäftiga och värdefulla publikation bjuder i år likasom tidigare, förträffliga översikter över fjolårets händelser på kyrkans skilda fält inom och utom vårt land. De bästa krafter stå till årsbokens förfogande. Dess tillförlitlighet ifråga om de meddelade uppgifterna gör den till en oumbärlig hjälpkälla. Dess värre måste man emellertid konstatera att Årsboken i år begått manamån gent emot kyrkosångsrörelsens organisationer, i det att den tidigare upptagna översikten över dem utslutits. Utrymmesskäl kunna knappast anföras som försvar: Det gällde blott en sida. Och när så mycken plats beretts åt de frikyrkliga sammanslutningarna borde ej den sång som ställer sig i kyrkans tjänst behöva saknas. — Just i en uppslagsbok böra sådana uppgifter finnas. A. A.

Kyrkans år 1936. Uppsatser om kyrkan. Utgiven av Gunnar Rosendal. Förlaget Pro Ecclesia, Osby. Pris 1:50.

På det nystartade förlaget Pro Ecclesia har Rosendal startat en ny kyrkans årsbok. Den vill icke konkurrera med den mera officiella från Diakonistyrelsen. Hans årsbok tar helt sikte på den inre sidan av kyrkans liv. Den inledes av en kalender för högtider och söndagar under år 1936 och meddelar för varje helgdag dess ämne — enligt evangelieboken — den liturgiska färgen samt för högmässan introitus- och gradualpsalm. Så långt anmeldaren funnit följer han därvid den psalmvalslista av G. T. Lundblad, vars andra upplaga utgivits av K. Peters. Till denna kyrkokalender fogas korta uppsatser av olika pennor och behandlande Kyrkan. De olika författarna äga dock en väsentligen gemensam grundsyn på kyrkan. I dessa korta, värdefulla uppsatser